

Nederlandse Akkerbouw Vakbond
Postbus 318
8250 AH Dronten

Telefoon 06-15624460
E-mail info@nav.nl
Website www.nav.nl
Twitter @NAV_AkkerBouwer

Aan de Vaste Commissie voor LNV
Per email: cie.lnv@tweedekamer.nl

Betreft: Voorstel tot aanwijzen van Waddengebied als Nationaal Park

Dronten, 23 november 2020

Geachte leden van de Vaste Commissie van LNV,
De Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV), de Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) en de veredelingsbedrijven/pootgoedhandelshuizen HZPC en Agrico hebben bezwaar aangetekend tegen de Agenda voor het Waddengebied zoals gepresenteerd door minister Van Nieuwenhuijzen. Ook meerdere afdelingen van LTO hebben bezwaar gemaakt. Inmiddels heeft een eerste verkennend gesprek over onze bezwaren plaatsgevonden met het Ministerie van I&W maar wij zijn nog niet gerust op een goede afloop. Tot onze verbazing heeft de Commissie Verkenning Nationale Parken nu ook een plan gelanceerd om het Waddengebied aan te wijzen als Nationaal Park. Dit kan worden besproken bij de behandeling van de begroting van het ministerie van LNV.

Bovengenoemde organisaties hebben hier bezwaar tegen, omdat de noordelijke kleischil van cruciaal belang is voor de teelt van pootaardappelen. Dat kan juist in dat gebied op de meest duurzame manier omdat er vanwege het klimaat en de grond daar de minste virusoverdracht door bladluizen is. Er wordt gesteld dat aanwijzing als Nationaal Park geen consequenties heeft. Daar hebben wij onze vraagtekens bij. Zo is ook bij de aanwijzing van de Bildtdijken in Friesland als beschermd dorpsgezicht gesteld dat dit geen belemmeringen voor de boeren in het gebied zou opleveren maar dat blijkt in de praktijk anders uit te pakken: boeren in het gebied mogen bijvoorbeeld geen zonnepanelen op hun schuurdaken leggen. Wij zijn dan ook geen voorstander van aanwijzing van het Waddengebied tot Nationaal Park als dit ook de noordelijke kleischil betreft. De pootgoedteelt in het gebied is te belangrijk om in gevaar te brengen. Wij hebben in de bijlage dit nog eens voor u op een rijtje gezet. Wij, NAV, NAO, HZPC en Agrico hopen dat u ons wilt steunen in ons streven om de pootgoedteelt in de noordelijke kleischil te behouden.

Hoogachtend,

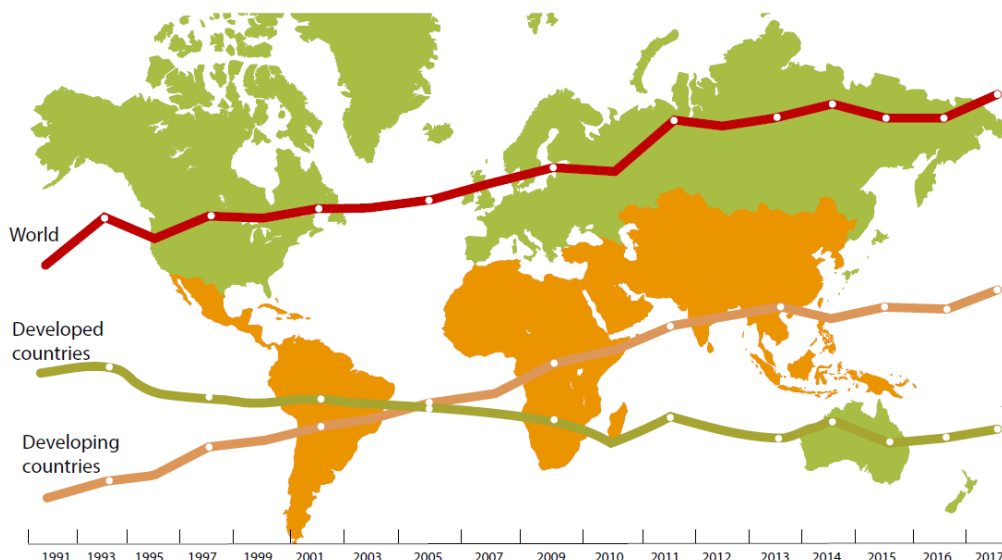
Teun de Jong, voorzitter NAV
Gerard Backx, directeur HZPC
Jan van Hoogen, directeur Agrico
Dick Hylkema, directeur NAO

De betekenis van de pootaardappelsector in het Waddengebied voor de wereldvoedselvoorziening

"Kraamkamer van de wereldwijde aardappelteelt"

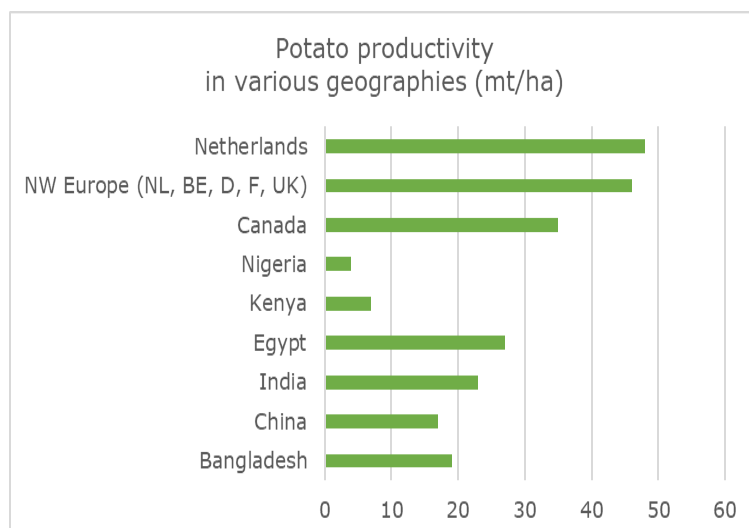
Als de pootgoedteelt in het Waddengebied niet de professionele mogelijkheden behoudt dan heeft dat niet alleen gevolgen voor de betreffende telers maar ook voor de gehele Nederlandse aardappelketen en de mogelijkheden bij te dragen aan de wereldvoedselvoorziening. Uiteraard moet de teelt verder verduurzamen en daar worden grote stappen gezet. Echter het suggereren – zoals de ontwerpagenda Waddengebied doet – dat verzilting en toerisme tot een belangrijk nieuw verdienmodel kan leiden doet grote afbreuk aan de regio en de Nederlandse pootaardappelsector. Onderstaand wordt onderbouwd waarom.

De aardappel is het derde voedselgewas ter wereld. Naast een grote bijdrage aan de voedselvoorziening in de Verenigde Staten en Europa neemt het belang enorm toe in veel opkomende en minder ontwikkelde economieën. Buiten Europa stijgt de consumptie en ook de productie al decennia gestaag. Vaak heeft het daar de status van groente. Sinds 2005 is de productie groter in Zuid-Amerika, Afrika en Azië dan in de Verenigde Staten en Europa (zie onderstaande figuur – totale wereldproductie 380 miljoen ton- bron FAO Rome).

De aardappelteelt heeft een gunstige footprint. Dit komt mede omdat de aardappel niet alleen gezond en voedzaam is, maar ook omdat er weinig water voor de teelt nodig is vergeleken met bijv. rijst en tarwe (pasta). Ook zijn er in veel landen goede klimaatomstandigheden te vinden om de aardappelteelt mogelijk te laten zijn. Hiermee kan de aardappel een zeer belangrijke bijdrage leveren aan het dichterbij brengen van de SDG's van de Verenigde Naties zoals geen honger. Maar ook aan de ontwikkeling van de (landbouw)economie en dus de (geopolitieke) stabiliteit in de wereld.

Er is in veel landen nog een enorme productiegroei mogelijk op het bestaande areaal. Door gebrek aan gezond en hoogwaardige pootgoed komen tijdens de teelt veel ziekten voor en blijven de opbrengst per ha ver achter bij wat praktisch haalbaar zou zijn (zie onderstaande figuur met een aantal landen t.o.v. Nederland).

Bronnen Central Bureau of Statistics (CBS), The Hague; Netherlands Potato Association (NAO), the Hague and FAO Stat

De basis voor de wereldwijde aardappelteelt is de pootaardappel en de Nederlandse pootgoedsector is toonaangevend in de hele wereld. Het grote assortiment van rassen, geschikt voor alle klimaatomstandigheden en situaties, gekoppeld aan een stringent certificeringsbeleid is een belangrijke factor. Nederland doet ruim 60 % van de wereldhandel in gecertificeerde pootaardappelen naar meer dan 100 landen en levert een belangrijke bijdrage aan de wereldvoedselvoorziening en daarmee aan de geopolitieke stabiliteit. In veel landen is er – gezien het belang van de aardappel - hoge prioriteit van de overheden om de import van pootaardappelen te faciliteren. Dankzij de unieke pootaardappelsector krijgt Nederland veel bezoek van buitenlandse delegaties. We hebben in Nederland alle facetten voor een innovatieve aardappelketen in huis: veredeling, teelt, handel, verwerking en logistiek. Daarnaast hoogwaardige kennisinstellingen en een faciliterende overheid.

Het belang van de teelt in het Waddengebied is cruciaal vanwege de zeer goede grond, geringere ziektedruk en topondernerschap. Zeker met de unieke combinatie van veredeling/teelt van pootaardappelen (Agrico en HZPC) is dit een onmisbaar onderdeel van het succes van de Nederlandse pootgoedsector. Van alle pootgoedteelt in Nederland hebben Groningen, Friesland en Noord-Holland een aandeel van 55 % (24.000 ha van de 43.000 ha totaal Nederland). Een flink deel daarvan betreft het Waddengebied.

Binnen de Nederlandse pootgoedteelt neemt het gebied rond de Wadden in Groningen, Friesland en Noord-Holland een cruciale plek in. De combinatie van uitstekende zavel- en lichte kleigronden en het koele zomerklimaat in de kuststrook biedt de zeldzame omstandigheden die teelt van ziektevrije pootaardappelen mogelijk maken. In de afgelopen honderd jaar heeft deze streek zich daardoor kunnen specialiseren in de productie van het meest hoogwaardige pootgoed. Dit basispootgoed, afkomstig van klassieke stammenteelt of uit miniknollen, wordt vervolgens vermeerderd tot gecertificeerd pootgoed. Dit gebeurt veelal elders in Nederland. Een toenemend volume gaat echter direct naar verre bestemmingen, zoals bijvoorbeeld Sudan, Brazilië of Bangladesh. De Waddenregio mag gerust als de kraamkamer van de wereldwijde aardappelteelt worden genoemd. Het is dan ook niet verwonderlijk dat een van de grootste en innovatieve researchstations, waar onderzoekers van vele nationaliteiten werken aan nieuwe aardappel variëteiten, hier gevestigd is (op enkele kilometers afstand van de Waddendijk).